

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ที่ทำการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งก่อนการดำเนินการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน จากการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการบริหารงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานแบบเดิม เพื่อจะได้นำจุดแข็งของการบริหารงานแบบเดิมที่ดี มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป ส่วนจุดอ่อนต่าง ๆ ของการบริหารงานแบบเดิม ในกระบวนการนี้จะนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้เป็นระบบตามแนวทางที่ต้องการได้ต่อไป

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแนวทางการดำเนินการวิจัยเบื้องต้นร่วมกับทีมวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วางแผนการดำเนินงาน การนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 2) ได้ประสิทธิผลจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

1. รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนางานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการวิจัย (Pre Research Phase) โดยเริ่มจากการเลือกพื้นที่การวิจัย ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ศึกษา คือ โรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่ชลบุรี เขต 1 โดยการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาครั้งนี้เป็นการเลือกแบบเจาะจง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยสามารถเข้าไปศึกษาพื้นที่ได้ตลอดเวลา ทำให้ปฏิบัติงานวิจัยได้ตลอดระยะเวลาการวิจัย สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุมประเด็นปัญหาการวิจัย 2) สถานศึกษาที่เลือกเป็นสถานศึกษาที่มีความต้องการในการดำเนินการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3) ผู้บริหาร ครู และ

ผู้ปกครอง มีความคุ้นเคยกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้วิจัยในการดำเนินการวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในด้านการบริหารอยู่ในสถานศึกษา 4) สถานศึกษามีความพร้อม และต้องการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรและนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงยังได้เตรียมทีมวิจัยภายในชั้น โดยเป็นบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัย ซึ่งทีมวิจัยภายในจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีเวลาในการเข้าร่วมในการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง และในการวิจัยครั้งนี้มีทีมวิจัย ดังนี้ คือ

1) ผู้วิจัย 2) ผู้ช่วยผู้วิจัย คือ นางสาววาสนพร ธเนศานนท์ 3) ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียน 2 คน คือ นางมิลินทรา พิโธไร่และนางสาวพิรญา กวินกมลโรจน์ 4) ตัวแทนครู คือ นางอำพร ตรงสวัสดิ์ นางรัตนา ชลวานิช และ นางสาวทิพวรรณ จันทร์เขียว 5) ตัวแทนผู้ปกครอง คือ นางสาวสวัสดิ์ อารงดิทธิธรรม นายอิษฎ์ กวินกมลโรจน์ และ นางแคทลียา อ้วน รวมทั้งสิ้น 10 คน ผู้วิจัยขอ นำเสนอบริบทจากการเตรียมเครือข่ายในสถานศึกษาดังนี้

การเตรียมเครือข่ายในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มจากศึกษาสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นเกล้า โดยการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นเกล้า แจ้งกำหนดการขอนัดประชุมครั้งที่ 1 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์พร้อมทั้งแจกเอกสารสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการขึ้นเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งไม่มีผลเสียต่อโรงเรียน และไม่ทำให้โรงเรียนเสียเวลา เพราะเป็นงานที่โรงเรียนตั้งใจจะปฏิบัติเนื่องจากเป็นงานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่สำคัญโรงเรียนจะได้รับประโยชน์ จากการสร้างรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นระบบ ผู้วิจัยได้วางแผนการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลหลักในทุกขั้นตอนของการวิจัย ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่งเผยแพร่ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กิจกรรมกลุ่มและบทบาทของผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละขั้นตอน การขออนุญาตบันทึกเสียงและภาพในขณะทำการวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ วางแผนการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ด้วยการระดมสมอง โดยทีมวิจัยภายในร่วมกันกำหนดแผนและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นความลับ ไม่นำมาเปิดเผย แต่จะวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม และจะทำลายเอกสารรวมทั้งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายและสรุปผล จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาบริบทของสถานศึกษาดังแต่สภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ

และกลยุทธ์ของสถานศึกษา จากเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2552 รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ทั้ง 4 งาน ประกอบด้วย งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานบริหารทั่วไป มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนจากเอกสารต่าง ๆ การสังเกตของผู้วิจัยเอง และสัมภาษณ์บุคลากรภายในสถานศึกษาพบว่า 1) โรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ติดถนนสุขุมวิท ระหว่างทางเข้าตัวเมืองจังหวัดชลบุรี และทางไปบางแสน 2) บรรยากาศในโรงเรียน ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะตั้งอยู่ติดถนนสุขุมวิท แต่เมื่อเข้ามาภายในบริเวณโรงเรียนจะพบว่า บรรยากาศของโรงเรียนเปรียบเสมือนสถานที่พักผ่อน เนื่องจากมีความเป็นธรรมชาติ ร่มรื่น และเย็นสบาย มีต้นไม้ขนาดใหญ่และเล็กรวมทั้งดอกไม้้นานาชนิด ที่ออกดอกอย่างสวยงาม มีสนามหญ้าให้นักเรียนได้วิ่งเล่นและทำกิจกรรม มีลานอเนกประสงค์ที่ได้มาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย มีบ่อทรายให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่สัมผัสกับทรายธรรมชาติ มีแปลงเกษตรของนักเรียนแต่ละระดับชั้น มีเครื่องเล่นมากมายมองเห็นอยู่ทั่วไป มีห้องสมุด มีห้องคอมพิวเตอร์ มีลานดนตรี สำหรับจัดประเพณีการเรียนรู้อื่นๆให้นักเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้ามีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งกายและใจ ซึ่งมีความเหมาะสมตามหลักมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยในด้านการจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 3) ด้านการกำหนดนโยบาย ของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า พบว่า การกำหนดนโยบายของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า ยังไม่มีนโยบายที่เห็นได้ชัด ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้อย่างเป็นระบบ 4) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า มีการระบุเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน แต่ยังไม่มีการระบุอย่างเป็นรูปธรรมในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน 5) ด้านพันธกิจและเป้าหมาย พบว่า การกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า มีการกำหนดไว้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ทั้ง 18 มาตรฐาน ทั้งมาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการบริหารและจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยยังไม่มี การมุ่งเน้นการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามากำหนด รวมทั้งในด้านการกำหนดยุทธศาสตร์/มาตรการของโรงเรียนก็ยังไม่มีการกำหนดที่เน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรมเช่นกัน

ผลจากการสังเกต สัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร ถึงสภาพการบริหารจัดการงานของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า ปรากฏว่า โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า ได้มีการจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียน แผนปฏิบัติการโรงเรียน และรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานและให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน โดยใช้เทคนิค SWOT (วิธีการประเมินสถานการณ์ขององค์กร) ในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ แบบมีส่วนร่วมนี้จะนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และเมื่อได้วิสัยทัศน์ของโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว ก็จะทำมาพิจารณาและกำหนดเป็นพันธกิจ เป้าประสงค์ ไปสู่กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา ซึ่งในแผนปฏิบัติการโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า ปี 2552 ได้ แบ่งการบริหารจัดการตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้โดยออกเป็น 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ มีขอบข่าย/ภารกิจ เกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านการบริหารงบประมาณ มีขอบข่าย/ภารกิจ เกี่ยวกับ การดำเนินงานธุรการ การจัดและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์

ด้านการบริหารงานบุคคล มีขอบข่าย/ภารกิจ เกี่ยวกับ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน วินัย และการรักษาวินัย การออกจางาน การจัดระบบการบริหารและการพัฒนาองค์กร การจัดระบบการควบคุมในหน่วยงาน

ด้านการบริหารทั่วไป ขอบข่าย/ภารกิจ เกี่ยวกับ ทะเบียนนักเรียน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับ

นักเรียน การส่งเสริมกีฬา กีฬานักเรียน อาหารกลางวัน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อนามัยโรงเรียน สหกรณ์ในโรงเรียน การดูแลอาคารสถานที่และปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา การส่งเสริมและประสานการศึกษาในระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ประชุมผู้ปกครองนักเรียน งานบริการสาธารณะ/ชุมชน งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนและประสานงานการศึกษา ของบุคคล ชุมชน และสถาบันสังคม พื้นที่จัดการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า พบว่า "การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเรานั้น ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่แล้ว เพราะเราอยากให้ทุกคนมีจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน อีกประการหนึ่งคือเราได้ฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ เพื่อมาใช้ปรับปรุงหรือเพื่อพัฒนางานของโรงเรียนเราต่อไป อีกทั้งการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้นยัง มุ่งพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อตัวผู้เรียนให้มากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และมีเพียงอนุบาล 1-3 เท่านั้น เด็กนักเรียนก็รับแบบจำกัด และไม่ได้มีการโฆษณาเชิญชวนเหมือนอย่างโรงเรียนอื่น เน้นให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจ ว่าลูกของตัวเองพัฒนาไปไม่น้อยกว่าลูกคนอื่น เพราะฉะนั้นโรงเรียนของเราจึงต้องเน้นคุณภาพ อย่างมาก"

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนครูในทิศทางจัดการบริหารงานได้รับคำตอบว่า "งานวิชาการของโรงเรียน ค่อนข้างจะเข้ม เพราะโรงเรียนมีนักเรียนไม่มาก ทำให้เราสามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งพวกคณะผู้บริหาร ท่านจะเรียกพวกเราประชุมอาทิตย์ละครั้ง ตอนเด็กกำลังนอน ก็จะคุยเพื่อพัฒนางานวิชาการ และงานอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามหัวข้อของการประชุมในแต่ละครั้ง ในการประชุมท่านก็จะถามความคิดเห็น หรือใครมีอะไรที่เป็นปัญหา ก็จะเอามาพูดกันในที่ประชุม การประชุมของโรงเรียนเราจะไม่ค่อยเป็นทางการมากนัก เพราะโรงเรียนนี้เค้าปกครองแบบครอบครัว คือทุกคนเป็นพี่น้องกันหมด มีอะไรจึงคุยกันง่าย ส่วนใหญ่ท่านก็จะเน้นให้พวกเราจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาตัวเรา นักเรียน และโรงเรียน"

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองในด้านความพึงพอใจในพัฒนาการของบุตรหลานและทิศทางการบริหารงานของโรงเรียนคำตอบที่ได้คือ "คุณแม่ก็พึงพอใจนะค่ะ กับการที่ให้ลูกเรียนที่นี่ เขาค่อนข้างจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตอนนี้น้องอยู่ชั้นอนุบาล 3 แล้ว อยู่มาตั้งแต่เนอสเซอรี่นะค่ะ แล้วก็ขึ้นอนุบาลที่นี่เลย เพราะคุณครูเขาดูแลเอาใจใส่ดี ระบบบริหารเขาดีค่ะในเด็กเล็ก เพราะเขาจะแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ อายุเท่ากัน แล้วก็มีความเพียง 10 คนต่อ 1 กลุ่มทำให้

ครูและพี่เลี้ยงดูแลได้อย่างทั่วถึง พอโตมาก็เรียนห้องละ 25 คน มีคุณครู 2 คน โรงเรียนเขามีโครงการที่ดี และกิจกรรมเยอะ ที่สำคัญไม่ว่าจะมีกิจกรรมอะไรลูกเราก็ได้เข้าร่วมทุกอย่าง ถ้าเป็นโรงเรียนใหญ่ ๆ ลูกคงไม่ได้รับประสบการณ์ตรงนี้ เพราะเค้ามีตัวเลือกเยอะ จริง ๆ ที่มาเรียนที่นี่ เพราะมีเพื่อนเขาให้ลูกมาเรียนที่นี่ แต่จบไปแล้ว ลูกเขาค่อนข้างเก่ง สอบติดโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ และเป็นเด็กที่มีระเบียบวินัย ช่วยเหลือตนเองได้ดีค่ะ สรุปก็พอใจมากค่ะ ไม่ผิดหวังที่ให้ลูกเรียนที่นี่" ผู้ปกครองอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า "ระบบการบริหารงาน คุณแม่ก็ค่อนข้างพอใจนะค่ะ เพราะเรื่องการจ่ายเงินก็ไม่ต้องจ่ายทีเดียวทั้งหมด มีระบบการผ่อนชำระแบบรายเดือน ผ่อนเบาภาระเรื่องเงินได้เยอะค่ะ คุณครูก็ดูแลดี บุคลิกดี พูดจาสุภาพกันทุกคน บรรยากาศของโรงเรียนก็ดี ร่มรื่น จัดได้น่าอยู่ค่ะ"

คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทต่อโรงเรียน ให้ความคิดเห็นต่อโรงเรียนคือ "โรงเรียนนี้ถึงแม้เค้าจะบริหารจัดการกันเองแบบพี่น้องนะ แต่เค้าก็มีการบริหารจัดการที่ดีนะ ถ้าพูดถึงในด้านวิชาการ เอาง่าย ๆ เวลาที่ไปดูงานที่โรงเรียนประถมในจังหวัดชลบุรีนะ จะเห็นว่าคุณครูเขาจะชมว่าเด็กที่มาจากโรงเรียนอนุบาลบ้านดันทันกล้า ค่อนข้างเก่ง มีระเบียบเรียบร้อย พูดจาจะฉะฉาน อยากได้อีกเยอะ ๆ ได้ยินมาหลายโรงเรียนแล้วนะ แสดงว่าการจัดการศึกษาในโรงเรียนนี้ดีนะค่ะ"

จากการสอบถามผู้บริหารงานโรงเรียนเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดันทันกล้า พบรายละเอียด คือ "ในด้านของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน จริง ๆ แล้วก็มีความตั้งใจอยู่แล้ว เวลาบริหารงานก็จะคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงตลอด เพียงแต่อาจยังไม่มีมีการระบุลงไปให้ชัดเจน พวกงานเอกสารโรงเรียนหรือยังไม่มีการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่ในการบริหารโดยทั่วไปจะใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงตลอดอยู่แล้วค่ะ"

จากการสอบถามตัวแทนครูเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดันทันกล้า พบรายละเอียด คือ "การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานหรือคะ ก็ในการประชุม เกือบทุกครั้ง เค้าก็จะพูดเน้นว่าให้คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงตลอดนะ ไม่ว่าจะเป็นดำเนินการอะไรก็แล้วแต่ เช่นกิจกรรม เค้าก็จะให้ใส่เรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปด้วย"

การสอบถามตัวแทนผู้ปกครองเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดันทันกล้า พบรายละเอียดดังนี้ คือ "ก็ดีนะค่ะ เพราะเด็ก ๆ จะได้รับการปลูกฝังที่ดีตั้งแต่ยังเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องของการทำความดี การรู้จักพอเพียง การรู้จักประหยัด กตัญญูรู้คุณพ่อแม่"

และการมีคุณธรรมจริยธรรม ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีทั้งนั้น เพราะลำพังพ่อแม่สอนเองที่บ้านอย่างเดียวคงไม่พอ บางทีเค้าก็จะไม่ค่อยทำตาม ไม่ค่อยอยากฟัง ถ้าโรงเรียนสอนลูกคงจะได้อะไรมากขึ้น เราจะได้โตไปเป็นคนดีของสังคม" ผู้ปกครองอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า "นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารงานโรงเรียนหรือคะ ก็น่าจะดีนะ คือตอนนี้ยังนึกไม่ออกนะคะว่ามันจะเกิดผลในรูปไหน แต่คิดว่าคงจะต้องดีแน่ เพราะหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา ที่ทรงให้ประชาชนเอาไปใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต อีกอย่างน่าจะดีต่อโรงเรียนเองด้วย โดยเฉพาะบุคลากร และนักเรียน"

การสอบถามตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า พบรายละเอียด คือ "พ่อก็ทราบอยู่นะ ว่าโรงเรียนเดี๋ยวนี้เขาเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา เพราะเคยไปประชุมกับเขตพื้นที่มา แต่ส่วนใหญ่เขาจะใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรงแก่ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่การนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนไม่เคยเห็นนะ ถ้าทำรูปแบบมาใช้ได้ก็น่าจะดีกับตัวโรงเรียนมากเลย"

จากการสรุปความคิดเห็นในเบื้องต้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานโรงเรียนโดยทั่วไปและการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนก่อนการเข้าร่วมการวิจัย พบว่า โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่แล้ว โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนในการเสนอความคิดเห็น ร่วมกันคิดร่วมกันทำในการบริหารงานโรงเรียน และโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าได้มีแนวคิดในการน้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบริหารโรงเรียนอยู่บ้าง เพียงแต่ยังไม่มีการจัดทำ หรือไม่มีจัดการให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนในปัจจุบัน อีกทั้งจากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการน้อมนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ในเบื้องต้น พบว่า บุคลากรก็มีความรู้ทางด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บ้าง แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนั้นเห็นด้วยและคิดว่าการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่จะเกิดกับโรงเรียน บุคลากร ผู้ปกครองและตัวนักเรียนเองด้วย

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2552 ของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพเด็กซึ่ง ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1-8 ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 4 เด็กมี

ความสามารถในการคิดรวบยอด คิดแก้ปัญหา และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้ และทักษะเบื้องต้น มาตรฐานที่ 6 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่านและพัฒนาตนเอง มาตรฐานที่ 7 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว สรุปผลการประเมิน อยู่ในระดับดี มาตรฐานการจัดการ เรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 9-10 ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สรุปผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีมาก มาตรฐานด้านการบริหารและการจัด การศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานที่ 11-16 ได้แก่ มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัด องค์การ โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กร อย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามี การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ จากการ ประเมินผลประจำปีพบว่า ผลการประเมิน อยู่ในระดับดี และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยมาตรฐานที่ 17-18 ได้แก่ มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและให้แหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กร ทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน สรุปผลการประเมิน อยู่ในระดับดี ซึ่งสรุปผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานในภาพรวมของ สถานศึกษา อยู่ในระดับดี

จากการศึกษาผลการรายงานคุณภาพประจำปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนอนุบาล บ้านดั่นเกล้า ผู้วิจัยเห็นว่า ผลจากรายงานคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นเกล้าที่อยู่ในระดับดี นั้น จะทำให้ง่ายต่อการกำหนดรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยสนใจจะพัฒนารูปแบบขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลการประเมินที่ดีนั้นจะนำมาสร้าง รูปแบบที่ง่ายขึ้น ไม่ต้องปรับปรุงแก้ไขมากนัก ทำแต่เพียงพัฒนาขึ้นเท่านั้น

เมื่อศึกษาเอกสารของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นเกล้าเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการสร้าง ความเข้าใจร่วมกัน ในเรื่องการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยการใช้การวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือเชิญประชุม โดยผู้เข้าร่วมการประชุมครั้งที่ 1

ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และทีมวิจัยภายใน ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการประชุมครั้งที่ 1 นี้ เพื่อชี้แจงให้ทราบข้อมูลที่ตรงกัน เกี่ยวกับ หัวข้อเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า จังหวัดชลบุรี และแจ้งให้ทราบถึงโครงสร้างและรูปแบบในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ 9 ซึ่ง ได้รวบรวมแนวคิดเอาไว้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีรายละเอียดของเนื้อหาที่ครอบคลุม จึงขอยกมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า พร้อมทั้งแจกเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย ได้อ่านและทำความเข้าใจ และเอกสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดในเอกสารให้ทุกคนเข้าใจ และพูดคุย ชักถาม ทำความเข้าใจร่วมกัน

จากการประชุม สามารถสรุปความสำคัญได้ดังนี้ หลังจากที่ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายเชิญประชุมไปในวันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2552 เพื่อเชิญประชุมในวันจันทร์ที่ 25 พฤษภาคม 2552 เวลา 13.00-14.00 น. จัดให้ทุกคนเซ็นชื่อรับทราบ ในวันประชุมทุกคนมาโดยพร้อมเพรียงกัน ตามเวลาที่นัดหมาย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม คือ ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน คณะครู 7 คน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา 3 คน ตัวแทนผู้ปกครอง 3 คน ผู้วิจัยได้แจกเอกสาร 2 ฉบับ คือ เอกสารซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ และเอกสารการรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามแนวคิดของ จรรยพร ธรนิษฐ์ และหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยสรุปรายละเอียดและสาระสำคัญให้มีความเข้าใจง่าย จากนั้นผู้วิจัย ได้ทำการอธิบายเกี่ยวกับเอกสารทั้ง 2 ฉบับ และได้เปิดโอกาสให้ทุกท่านได้ซักถาม พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่านให้การสนับสนุน ในการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า จังหวัดชลบุรี ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน ต่อตัวผู้บริหาร ต่อบุคลากร และตัวนักเรียน

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังขออนุญาตแจ้งกำหนดการประชุมครั้งที่ 2 โดยทีมวิจัยภายในได้ประสานกับทางสถาบันวิจัยการเรียนรู้ ซึ่งทางสถาบันได้จัดให้มีการสัมมนาวิชาการขึ้น ในหัวข้อเรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ในวันที่ 11-12 ตุลาคม 2552 ณ โรงแรมระยองบีช รีสอร์ท จังหวัดระยอง และได้เชิญชวนให้ทีมวิจัยภายใน คณะผู้บริหาร คณะครู และตัวแทนผู้ปกครอง เข้าร่วมการประชุมด้วย โดยการประชุมครั้งนี้มีวิทยากรคือ ดร.ม.ล. จันทร์กฤษณา ผลวิวัฒน์, ดร.เสาวนิตย์ ชัยมุสิก โดยการประชุมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการโรงเรียนและการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลกับทีมวิจัย

หลังจากการประชุมครั้งที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ได้จัดกลุ่มประชุมย่อยเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เป็นกันเอง ไม่เน้นเชิงวิชาการมากนัก ถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน ของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า ซึ่งได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป และการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ จรวยพร ธรณินทร์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้ให้แนวคิดที่ละเอียดและครอบคลุม เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นประเด็นในการประชุมครั้งนี้ด้วยเพื่อให้ทุกคนได้พิจารณา และให้ความคิดเห็น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำตารางแสดงความสัมพันธ์ของงานโรงเรียนทั้ง 4 งาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ทั้งหมด 18 มาตรฐาน รวม 4 ตาราง ที่นำมาบูรณาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เรียบร้อยแล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุผล ให้ทุกคนพิจารณา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สรุปจากการประชุมครั้งที่ 2 นี้ ผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน มีความเข้าใจมากขึ้น ในเรื่องข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์และสามารถตอบคำถามในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational Analysis phase) การจัดทำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทีมวิจัย ผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา/ความต้องการของโรงเรียนด้านการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำ เทคนิค A-I-C มาใช้ ซึ่งเทคนิคนี้เป็นกระบวนการประชุมที่มีวิธีการหรือขั้นตอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด ความต้องการ และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ประชุมระดมพลังสมองเพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งวิธีการของ A-I-C เป็นการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนที่ร่วมกันทำงาน ทั้งหมดมาเข้าร่วม ประชุม โดยมีทีมวิจัย ผู้บริหาร 2 คน คณะครู 7 คน คณะผู้ปกครอง 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน มาร่วมประชุมเพื่อระดมความคิด โดยมีข้อตกลงว่า จะไม่แสดงการต่อต้าน หรือวิพากษ์วิจารณ์

ทุกคนมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมกัน ด้วย ภาพ ข้อเขียน หรือคำพูด โดยในการประชุมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน เขียนและนำเสนอ สภาพการบริหารงานในปัจจุบัน (โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง) เพื่อจะได้ทราบว่าการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือจุดเด่น จุดด้อย อย่างไรบ้าง และความต้องการและภาพความสำเร็จในอนาคตเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนเป็นแบบใด เมื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละคนแล้ว จากนั้นก็ให้ทุกคนระดมสมอง เพื่อเสนอแนะความคิดและช่วยกัน กำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยผู้วิจัยได้ยกประเด็นขึ้นมา คือ ประเด็นด้านการวางแผน/โครงสร้างของการจัดทำรูปแบบการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ งานบุคคลงานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโรงเรียนกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำตารางไว้และส่งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพิจารณาเรียบร้อยแล้ว

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ ครั้งนี้ ปรากฏว่า ทีมวิจัยได้ตกลงให้จัดตั้งทีมงานของแต่ละด้านขึ้น โดยแบ่งเป็น 4 ทีม ดังนี้ 1) ทีมบริหารงานวิชาการ 2) ทีมบริหารงบประมาณ 3) ทีมการบริหารงานบุคคล 4) ทีมการบริหารทั่วไป ซึ่งแต่ละทีมมีผู้รับผิดชอบหลักคือ หัวหน้าฝ่ายการบริหารงานแต่ละงาน เพื่อทำการกำหนดให้ทีมบริหารงานแต่ละทีม ได้ทำการร่วมกันระดมความคิด วางแผนเพื่อหาแนวทางกระบวนการบริหารงานโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างที่เตรียมมาเรียบร้อยแล้ว แบ่งสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อยแต่ละทีม เพื่อให้ได้ความละเอียดของการถามและการตอบในแต่ละข้อคำถามอย่างลึกซึ้ง และสรุปการสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างครั้งที่ 1 ได้ดังนี้

สภาพการบริหารงานในปัจจุบันของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า จังหวัดชลบุรี ในด้านการกำหนดนโยบายน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่สถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี พบว่า ในด้านผู้บริหาร สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ในเรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เป็นอย่างดี เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 และสถาบันวิจัยการเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนเข้าร่วมโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นที่ปรึกษาหลักของทางโรงเรียนได้เคยแจกเอกสารและจัดประชุมอยู่บ่อยครั้ง เกี่ยวกับการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่เรียนการสอนและเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียน ซึ่งในด้านผู้บริหารก็สลับกันไปประชุมจนมีความเข้าใจดีพอสมควรทุกท่าน ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวคิดอยู่นานแล้วที่จะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบายหลักของโรงเรียน แต่ยังไม่ได้มีการระบุเข้าไปในเอกสารสำคัญต่าง ๆ ของทางโรงเรียนเลย เช่นจากการศึกษาเอกสารรายงานแผน ปฏิบัติการและ

รายงานพัฒนาคุณภาพ ประจำปี พ.ศ. 2551 และ 2552 ยังไม่มีเรื่องการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงระบุไว้ แต่มีการบริหารจริงโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อยู่บ้าง เช่น ในด้านวิชาการ ก็ได้มีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในสาระการเรียนรู้อยู่บ้าง แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ด้านงานงบประมาณ พบว่า มีการจัดระบบการบริหารงบประมาณโดยมีการควบคุมที่โปร่งใส แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาร่วมควบคุมการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการอบรมเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ดีที่เหมาะสมกับวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และในด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ในด้านของสถานที่มีการจัดไว้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน คือมีห้องเรียน เครื่องเล่น บริเวณ สื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมตรงตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บ้าง

ในด้านของครู พบว่า ครูคิดว่า สภาพการบริหารงานของโรงเรียนในปัจจุบัน มีการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษาอยู่บ้าง ครูบางส่วนยังไม่ทราบว่าโรงเรียนยังไม่ได้ระบุหลักเศรษฐกิจพอเพียงในเอกสารสำคัญต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือไม่ ในด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียน ครูคิดว่า โรงเรียนมีการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ และมีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อยู่บ้าง เช่น การบูรณาการการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมที่ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังไม่มีการนิเทศ/ติดตามอย่างจริงจัง ด้านการบริหารงบประมาณ ครูคิดว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ดี คือมีระบบการเบิกจ่ายที่ตรงและสะดวก ด้านการบริหารงานบุคคล ครูคิดว่า โรงเรียนมีการจัดให้อบรมสัมมนาบ่อย ๆ ทำให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น มีการประชุมรายสัปดาห์เพื่ออบรมบุคลากร และเพื่อให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกด้วย ด้านการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนมีการจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมไว้อย่างเหมาะสม และเชื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการที่โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าได้จัดให้มีการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า ครูมีความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เนื่องจากได้รับเอกสารที่ผู้วิจัยสรุปให้ซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจไปศึกษาด้วยตนเอง (ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพิ่มเติมจากบทเรียนซึ่งสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับกิจกรรม และจากการศึกษาแบบบันทึกการนิเทศการสอนของแต่ละระดับชั้น) ในด้านของความคิดเห็นในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน อนุบาลบ้าน ดั่นกล้าทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง มีความเห็นตรงกันว่า สมควรที่จะน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน เพราะเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี และเป็นหลักที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข

ปัญหาในยุคปัจจุบัน หากนำมาใช้ก็อาจทำให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ในด้านของภาพในอนาคตของสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารงานที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีดังนี้ ด้านผู้บริหาร (ตัวแทนผู้บริหารคนที่ 1: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "การบริหารงานที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องมีการสอดแทรกหลักความพอเพียงเข้าไปในงานทั้ง 4 งาน เช่น งานวิชาการ ก็มีการสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความพอเพียงหรือรู้จักความพอเพียงติดตัวไปในอนาคต งานงบประมาณ ก็ต้องมีการควบคุมที่ดี มีการคิดคำนึงถึงความคุ้มค่าและความจำเป็นของการเบิกจ่ายให้มากที่สุด เพื่อควบคุมงบประมาณโรงเรียนให้ประหยัดยิ่งขึ้น งานบุคคล ต้องมีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติตนโดยยึดหลักความพอเพียงและมีความรับผิดชอบที่ดีในงานแต่ละงานที่ได้รับมอบหมายไป งานบริหารทั่วไป มีระบบการควบคุม/ตรวจตรางานแต่ละงานโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้ทุกคนได้ร่วมคิดร่วมทำ เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานร่วมกัน มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทั้งครูและผู้บริหาร ควรสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปในงานทุกด้าน และควรยึดปฏิบัติอย่างจริงจัง" (ตัวแทนผู้บริหารคนที่ 2: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน เป็นสิ่งที่สำคัญมากของสถานศึกษา การนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานโรงเรียนนับว่าสมควรและเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นใช้ได้ทุกศาสตร์อยู่แล้ว เมื่อเอาเข้ามาใช้ในโรงเรียนของเรามันก็อาจจะทำให้งานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเรามีความละเอียดรอบคอบมากขึ้น เพราะงานแต่ละงานต้องถูกคำนึงถึงหลักความพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขตลอด ซึ่งน่าจะเห็นได้ชัดในงานงบประมาณ อาจต้องตรวจสอบเรื่องการเบิก – จ่าย เพิ่มขึ้น รายจ่ายจะสมดุลกับรายรับหรือไม่ จากที่มีความมหละหลวมมานาน บัญชีการเงินก็ทำแบบง่าย ๆ เพราะเราบริหารกันเอง เนื่องจากเป็นโรงเรียนเอกชนรัฐไม่เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่แล้ว"

ด้านครู (ตัวแทนครูคนที่ 1: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "ระบบการบริหารงานที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการจัดการในงานแต่ละงานอย่างเป็นระบบ มีการมอบหมายสั่งการที่ชัดเจน มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการบริหารงานทุกด้าน มีการควบคุมติดตามการทำงาน และจะต้องมีการอบรมให้ความรู้อยู่เสมอเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องของตัวบุคลากรเอง" (ตัวแทนครูคนที่ 2: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "การบริหารงานที่ดีนั้น ต้องเป็นการบริหารที่ต้องเน้นในเรื่องของความมีเหตุมีผล มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ บริหารอย่างมีคุณธรรม คือมีความยึดหยุ่นใน

การทำงาน ต้องมีการคำนึงถึงหลักในการกระจายอำนาจ และจัดสรรอำนาจหน้าที่ในแต่ละฝ่ายงาน ให้ดี เพื่อการคล่องตัวในการบริหาร มีการมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจนในแต่ละฝ่าย ต้องมีการนิเทศ กำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงาน (ตัวแทน ครุคนที่ 3: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "การบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะเป็น หลักการบริหารที่ดี เพราะแค่ชื่อก็บ่งบอกแล้วว่าได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ ซึ่งในงานวิชาการก็จะทำให้เด็ก ๆ ได้รับการปลูกฝังสิ่งดี ๆ จากการสอดแทรก หลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ งานงบประมาณ ก็อาจจะมีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนรวมถึงข้าว ของเครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วย ให้คุ้มค่ามากยิ่งขึ้น งานบุคคล ก็อาจจะทำให้โรงเรียนมีครูที่เป็นแบบอย่าง ที่ดีเพิ่มขึ้นคือ มีการประพฤติปฏิบัติตนในด้านที่เหมาะสม มีการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้ก้าวทันปัจจุบัน มีคุณธรรมน่าใจเสมอ และในด้านของงานทั่วไป ก็อาจจะมีการจัดการอย่างมีละเอียด รอบคอบมากขึ้น"

ด้านผู้ปกครอง (ตัวแทนผู้ปกครองคนที่ 1: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "โรงเรียนที่มีการบริหาร ที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ต้องเป็นโรงเรียนที่มีระบบการบริหารที่เป็นระบบ มีการให้ บุคคลภายนอกเช่น ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหรือมีการแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนางานในด้านต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองรับทราบ และโรงเรียนจะต้องมี การสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการปลูกฝังผู้เรียน ในด้านการจัดกิจกรรม ซึ่งในปัจจุบัน เห็นเพียงบางส่วน ที่ยังไม่ชัดเจนมากนัก รวมทั้งบุคลากรทุกคนให้มีความพอเพียงโดยยึดถือเป็น หลักในด้านการปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนด้วย อีกทั้งในด้านการเงิน ทางโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าของเงินกับภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและความเหมาะสมใน การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่ควรมีความเหมาะสมและคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป" (ตัวแทนผู้ปกครอง คนที่ 2: สัมภาษณ์) กล่าวว่า "ถ้าโรงเรียนมีหลักการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คิดว่าน่าจะเป็น การบริหารที่เป็นระบบ มีการปรับปรุงจากการบริหารงานแบบเดิมที่ดีขึ้นผู้ปกครองและ นักเรียนเองก็คงได้รับสิ่งที่ดี ๆ เหล่านั้นไปด้วย"

จากผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา สรุปได้ว่า การบริหารงานโรงเรียนโดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบูรณาการงานทั้ง 4 ด้านนั้น เป็น สิ่งที่โรงเรียนควรจัดทำ เพราะจะทำให้โรงเรียนมีระบบการบริหารที่ดีและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ดังที่ (สมบัติ กุศลมาลี, 2550) เห็นว่า หากเรานำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นรากฐานในการพัฒนา หรือบริหารองค์กร ก็เหมือนการกำหนดกรอบของปรัชญาเป็นวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่จะพัฒนา อย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ซึ่งส่งผลให้การบริหารเป็นไปอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้การบริหารงาน

ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นแนวทางการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่บุคคล และองค์กรนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลง พัฒนา เพื่อให้องค์กรมีความมั่นคงและยั่งยืน และพัฒนาไปสู่จุดหมายปลายทางสูงสุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางที่คำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน โดยมีความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไป (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2548) ซึ่งระบบการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าในปัจจุบัน ยังไม่ค่อยเป็นระบบมากนัก เนื่องจากการบริหารงานส่วนใหญ่ เป็นการบริหารงานแบบครอบครัว มีญาติพี่น้องร่วมกันบริหารงาน จึงทำให้การบริหารงานในปัจจุบันเป็นไปอย่างง่าย ๆ เป็นกันเอง และมักไม่ค่อยคำนึงถึงความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน หรือความพอประมาณ เท่าที่ควร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงเห็นตรงกันว่า หากมีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นหลักในการบริหารงานโรงเรียนก็จะทำให้โรงเรียนมีระบบการบริหารงานที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพราะหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่นำเชื่อถือ เป็นหลักที่ประชาชนทุกคนควรยึดถือปฏิบัติอยู่แล้ว อีกทั้งยังทำให้เกิดรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ยั่งยืนและมีสมดุล ดังที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ เห็นตรงกัน ช้างต้น และโรงเรียนจะสามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างมั่นคงแข็งแรงภายใต้สภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่โดยไม่เดือดร้อนทั้งสถานศึกษาและบุคคลภายนอกอีกด้วย

ระยะที่ 3 การจัดทำแผน (Planning Phase) จากการศึกษาตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็คแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1998, pp. 47-48) ซึ่งให้ข้อคิดว่าการบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นวัฏจักรของ การวางแผน การดำเนินการ/ การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล/ ทบทวนผล ที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ทำในแต่ละขั้นตอนในวงจร ซึ่งในกิจกรรมบางอย่าง การดำเนินการครบวงจรอาจใช้ระยะเวลาเพียง 7-10 วันเท่านั้น และกิจกรรมบางอย่าง การดำเนินการให้ครบวงจรอาจใช้เวลานานถึง 1 ปี ซึ่งเคมมิส และแม็คแทกการ์ท เสนอให้นักวิจัยมือใหม่ไม่ควรใช้ระยะเวลาในแต่ละวงจรรยาวนานมากนัก เนื่องจากเกิดความลำบากในการรับผิดชอบ และการมองเห็นความก้าวหน้ารอบวงจรหนึ่ง ๆ ไม่ควรมีระยะนานเกินกว่า 1 เดือน (เดือนใจ รักษาพงศ์, 2551) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ทีมวิจัยและคณะผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครอง จึงตกลงกันว่าจะใช้ระยะในการดำเนินการวิจัยรอบละ 1 เดือน และดำเนินการไป จนกว่าบรรลุเป้าหมาย หรือเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

ทีมวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้จัดประชุมอีกครั้ง เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินการ กลุ่มได้กำหนดประเด็นและกิจกรรมในการดำเนินการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยให้หลักเศรษฐกิจ

พอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามแนวคิดของ จอวยพร ธรณินทร์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความครอบคลุม และเหมาะที่จะมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวทางที่แสดงให้เห็น ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานวิชาการ ด้าน บริหารบุคคล ด้านบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป กับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามแนวความคิดของ จอวยพร ธรณินทร์ และหลักมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็น มาตรฐานที่โรงเรียนอนุบาลทุกโรงเรียน ยึดใช้เป็นมาตรฐานในการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ นำส่งให้ทีมวิจัยทุกท่าน ได้พิจารณาเรียบร้อยแล้วในการประชุมที่ผ่านมา มาแสดงให้เป็นกรอบใน การบริหารงานในการประชุมครั้งนี้

เมื่อผลสรุปเห็นตรงกัน ทีมวิจัยจึงกำหนดการประชุมอีกครั้ง เพื่อให้ทีมบริหารงานแต่ละ ทีม ได้แก่ ทีมวิชาการ ทีมงบประมาณ ทีมบริหารบุคคล ทีมบริหารทั่วไป ร่วมกันระดมความคิด เกี่ยวกับแผนงาน/โครงสร้างการบริหารโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหารูปแบบการมี ส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว โดยใช้กรอบการพิจารณา เป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานโรงเรียนกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัยแจกให้เป็นกรอบความคิดในการระดม สมองครั้งนี้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนมาช่วยกันกำหนด วิธีการ ซึ่งผู้วิจัยได้แจกกระดาษสีขาว พร้อมทั้งปากกา ให้กับทุกคนในทีม เพื่อใช้เขียนเสนอแนะ ความคิดของตน พร้อมทั้งอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มย่อย เพื่อหาข้อยุติที่มี เหตุผล และพิจารณาร่วมกันจนกระทั่งได้ข้อกำหนดที่ดีที่สุด กลุ่มพอใจมากที่สุดและยอมรับมาก ที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการระดมความคิดของแต่ละทีมมีดังต่อไปนี้

ทีมบริหารวิชาการ จากการระดมสมองของทีมวิชาการ โดยใช้ตารางแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทาง ในการพิจารณา เพื่อให้ได้กระบวนการหลักในการพัฒนางานวิชาการดังนี้

งานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้านั้น ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 1-มาตรฐานที่ 8 ได้แก่ การพัฒนางานด้านคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานที่ 1 คือ เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 4 เด็กสามารถคิดรวบยอด คิดแก้ปัญหา และคิดริเริ่ม มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้และทักษะเบื้องต้น มาตรฐานที่ 6 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง มาตรฐานที่ 7 เด็กมีสุขนิสัยสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และมาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรี และการเคลื่อนไหว ซึ่งจากการระดมสมองของ

ทีมวิชาการได้สรุปแผนงานได้ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา 2) เพิ่มเติม/ปรับปรุงแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) บูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในหลักสูตรการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 4) นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ ซึ่งจะเห็นรายละเอียดได้จากตารางแสดงแผนงานด้านบริหารวิชาการ ดังนี้

ตารางที่ 6 แผนการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
1.กำหนดนโยบายโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าได้จัดประชุมเพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยหลังจากที่ประชุมได้มีการปรับปรุง และเพิ่มเติม ดังนี้ ด้านนโยบาย ที่เพิ่มเติมดังนี้ โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า นำมาหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยกำหนดให้ครอบคลุมการบริหารจัดการงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ด้านพันธกิจ เพิ่มเติมดังนี้ 1) พัฒนาและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด 2) บุคลากรและนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3) จัดระบบบริหารและการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) ประเทศไทยมีประชากรที่มีความรู้ ประจักษ์ปี 2552 ที่คุณธรรม รักชาติรักแผ่นดินเกิด 5) ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนโดยสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียน ด้านวิสัยทัศน์ ปรับปรุงดังนี้ โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าจัดการศึกษาในลักษณะของการเรียนรู้แบบ เล่น โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบ Learning Center โดยเน้นการเรียนรู้แบบ learning by doing ใช้ศูนย์การเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งยังมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดความพร้อมทางการเรียนในทุกด้านได้แก่ ด้านร่างกาย	- ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อปรับปรุงสร้างด้าน - นโยบาย/พันธกิจ/วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า - สังเกตแบบมีส่วนร่วม - ร่วมและเก็บหลักฐานจากเอกสารการรายงานคุณภาพ ประจำปี 2552 ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว	- ทีมวิชาการ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
2. เพิ่มเต็ม/ปรับปรุงแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการแก้ปัญหาได้ตามควร แห้งวัย โดยให้สอดคล้องกับหลักความพอเพียง และเป็นผู้มีความรู้คุณธรรมในอนาคต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดไป โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าได้มีการประชุมเพื่อ เพิ่มเติม/ปรับปรุง แผนกลยุทธ์ของโรงเรียน จนได้แผนกลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องโดยยึดหลักความพอเพียงเป็นสำคัญ ตัวป่งที่กลยุทธ์ ได้แก่ 1. นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียนและการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล 2. นักเรียนสนใจและแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รอบตัว ทั้งในและนอกสถานศึกษา 3. นักเรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ 4. ผู้บริหารและครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศตนเพื่อการศึกษาและการพัฒนานักเรียน 5. ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ และนำนวัตกรรม เทคโนโลยีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อการเรียนรู้การสอน 6. ครูมีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียน 7. ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 8. ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	- ผู้วิจัยมีส่วนร่วมใน การประชุมเพื่อปรับ แผนกลยุทธ์ของ โรงเรียนอนุบาลบ้าน ดั้นกล้าให้สอดคล้อง กับหลักเศรษฐกิจ พอเพียง - สังเกตแบบมีส่วน ร่วมและเก็บหลักฐาน จากเอกสารการ รายงานคุณภาพ ประจำปี 2552 ที่ ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว	- ทีมวิชาการ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
	9. ผู้บริหารและครูมีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู	- ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อปรับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้าให้สอดคล้องกับหลักสูตรธุรกิจพอเพียง	- ทีมวิชาการ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร
	10. ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ		
	11. ผู้บริหารมีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่คล่องตัวและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์		
	12. โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน		
	13. ผู้บริหารมีการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร		
	14. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภูมิปัญญาในท้องถิ่น		
	15. โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยាកในการแสวงหาความรู้และให้บริการชุมชน		
	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการที่ดี ด้วยศักยภาพได้แก่		
	1. นักเรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการศึกษาความรู้		
	2. ครูมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและด้านการเรียนการสอน		
	3. ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา		
	4. มีห้องปฏิบัติการห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้วิชาต่างๆ		
		รายงานคุณภาพประจำปี 2552 ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
	กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการสู่ความเป็นสากล ตัวบ่งชี้กลยุทธ์ ได้แก่ 1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด 2. นักเรียนสามารถสื่อสารความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีการอื่นๆ 3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามระดับชั้น 4. ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5. ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพนักเรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล 6. ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7. ครูมีการประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดและอิงพัฒนาการของผู้เรียน 8. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความต้องการเฉพาะและความถนัดของนักเรียน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้กลยุทธ์ ได้แก่ 1. นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาของตนเอง นับถือ 2. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3. นักเรียนมีความกตัญญูเกื้อกูล		

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
	4. มีความเมตตา กรุณา เชื้อเพื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม 5. ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า 6. ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย 7. มีทักษะในการจัดการและทำงานให้เสร็จ 8. มีความเพียรพยายาม อดทน จะเอืดยอดบอบในการทำงาน 9. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 10. มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ 11. มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 12. มีน้ำหนักร่างกายสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ 13. รู้จักการป้องกันตนเองจากเรื่องอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด และปัญหาทางเพศ 14. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดีและมีจินตนาการ 15. ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะซึ่งทางโรงเรียนได้กำหนดโครงการที่เป็นตัว สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ดังนี้ 16. ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี / นาฏศิลป์ 17. ชื่นชม ร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬาและนันทนาการ 18. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดตามระดับสายชั้น 19. นักเรียนมีทักษะในการคาดการณ์ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการตัดสินใจ		

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
กลยุทธ์ที่ 5 อนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตัวบ่งชี้กลยุทธ์ ได้แก่			
	1. นักเรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม		
	2. เข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม		
	3. มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน		
3. บูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในหลักสูตรการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย	โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้าได้มีการจัดประชุมทำแผนการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ โดยเพิ่มการสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ 4 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก สาระที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก สาระที่ 3 ธรรมชาติรอบตัวเด็ก สาระที่ 4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมภาคเรียน ละ 2 สาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมรูปแบบของหน่วยการเรียนรู้ รวม 36 หน่วย โดยทุกสาระ มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพิ่มเติมที่เน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความมีเหตุผล มีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน และมีความรู้ คู่คุณธรรม	- ผู้วิจัยมีส่วนร่วมใน การประชุมจัดทำ แผนการบูรณาการหลัก เศรษฐกิจพอเพียงใน หน่วยการเรียนรู้ - สังเกต/สัมภาษณ์ เก็บหลักฐานจากการ ประชุม	- ทีมวิชาการ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 6 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
4. นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ	ทีมวิจัย ได้ทำการนิเทศกำกับการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นระยะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ตรวจสอบการกำหนดนโยบายโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากความเห็นและความคิดเห็นและการลงมติสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จนได้นโยบาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ ที่มีทั้งเพิ่มเติมและปรับใหม่ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน 2. ตรวจสอบการปรับปรุงแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบบมีส่วนร่วม ซึ่งแผนกลยุทธ์ที่กำหนดนั้น ได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียนฉบับบ้านต้นกล้า โดยความร่วมมือของตัวแทนผู้บริหาร ครู และตัวแทนผู้ปกครอง ชวยกันทำการวิเคราะห์ และได้นำมากำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ ส่งให้ผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนตรวจสอบและรับรองการใช้แผนกลยุทธ์ 3. นิเทศติดตาม การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้อย่างเป็นระบบ โดยการบริหารหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน ในหลักสูตรการเรียนการสอนและดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย โดยตรวจสอบจากเอกสาร แผนการจัดประสบการณ์ของครูแต่ละชั้นเรียนที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน ในสาระการเรียนรู้ ซึ่งคุณครูมีการจัดทำเพิ่มเติมและมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและหลักฐานจากเอกสารเพิ่มงานนักเรียน รายงานความก้าวหน้าให้ที่ประชุมทราบ และเผยแพร่ให้ผู้ปกครองทราบถึงความก้าวหน้า	- เก็บจากเอกสารรายงานคุณภาพประจำปี 2552 - เอกสารแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน - การสังเกตแบบมีส่วนร่วม - การสัมภาษณ์	- ทีมวิชาการ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ทีมบริหารงานบุคคล จากการระดมสมองของทีมบริหารงานบุคคล โดยใช้ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณา เพื่อให้ได้กระบวนการหลักในการพัฒนางานบุคคลดังนี้

การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 9 – มาตรฐานที่ 11 ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นเด็กเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา จากการระดมสมองของทีมบริหารงานบุคคล สามารถสรุปแผนงานได้ ดังนี้ 1) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) พัฒนาให้ครูสามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาให้นักเรียนอย่างจริงจัง 3) จัดโครงการรณรงค์เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4) นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาและรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ จะเห็นได้จากตารางแสดงรายละเอียดแผนงานด้านบริหารงานบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 7 แผนการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
1.พัฒนาบุคลากรใหม่ความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. จัดประชุม/อบรมภายในเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจพอเพียงเดือนละ 1 ครั้ง 2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินชีวิตของตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	- ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการประชุม - สังเกต - สัมภาษณ์ - เก็บหลักฐานจากเอกสารการประชุม	- ทีมงานบุคคล - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร
2.พัฒนาให้ครูสามารถ ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียงในการศึกษาให้ นักเรียนอย่างจริงจัง	สืบเนื่องจากฝ่ายวิชาการที่มีการจัดประชุมทำแผนการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน ในหน่วยการเรียนรู้ ที่มีบริหารงานบุคคลจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาครูให้สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ได้แก่ 1. ครูมีความเข้าใจ และสามารถสอนนักเรียนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือนได้ 2. ครูสามารถคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใหม่ ๆ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติเอง ได้แก่ 2.1 โครงการหนุนน้อมนักประหยัด 2.2 โครงการพืชผักสวนครัว 2.3 โครงการห้องเรียนสีเขียว	1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 2. แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมแต่ละโครงการ/กิจกรรม 3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	- ทีมงานบุคคล - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 7 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
2.4 โครงการ REUSE			
2.5 โครงการ 3 คำคุณธรรมก็เกิด (สวัสดี, ขอโทษ, ขอขอบคุณ)			
2.6 กิจกรรมฝึกสมาธิ			
2.7 กิจกรรมพี่รับน้อง			
2.8 กิจกรรมการไหว้สวย			
2.9 กิจกรรมรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น			
2.10 กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น			
3.จัดโครงการณรงค์เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	จัดโครงการณรงค์เพื่อดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1. ด้านความประหยัด 2. ด้านการมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น 3. มีจิตสำนึกด้านจิตอาสา/จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4. มีการดำเนินชีวิตตามวิถีไทย/วัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม 5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพและพฤติกรรมด้านความประหยัดและการมีวินัยทางการเงิน ให้แก่ บุคลากรในทางที่ดีขึ้น	1. แบบบันทึกโครงการ - เพื่อรณรงค์การดำเนินชีวิตตามแนวพระราช - ชีวิตตามแนวพระราช - ด้านเศรษฐกิจพอเพียง 2. การสังเกต	- ทีมงานบุคคล - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 7 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
4. นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานบุคคลตามหลัก บริหารงานบุคคลตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงของสถาน ศึกษาและรายงานความ ก้าวหน้าในการดำเนินการ	ทีมวิจัย ได้ทำการนิเทศกำกับการบริหารงานบุคคลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นระยะ ใน ด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ติดตามการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง โดยจัดทำแบบสอบถามหลังจากการเข้ารับการประชุม/อบรม/สัมมนา ทุกครั้งเพื่อให้ ทราบความก้าวหน้าในด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในแต่ละครั้ง 2. ติดตามการพัฒนาครูให้ตามมาตรฐานวิชาชีพให้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเพียงในจัด การศึกษาให้นักเรียนอย่างจริงจัง โดย 2.1 นิเทศการสอนจากห้องเรียนให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 สื่อนี้ ได้เพื่อเสนอแนะและปรับให้ดียิ่งขึ้น 2.2 นิเทศการดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด 3. ติดตามและนิเทศการจัดโครงการรณรงค์เพื่อให้บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนิน ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 1. ด้านความประหยัด 2. ด้านการมีระเบียบวินัยตนเองและผู้อื่น 3. มีจิตสำนึกด้านจิตอาสา/จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4. มีการดำเนินชีวิตตามวิถีไทย/วัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม 5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- เก็บหลักฐานจาก เอกสารแบบสอบถาม หลังประชุม/อบรม - การสังเกตแบบมี ส่วนร่วม	- ทีมงานบุคคล - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ทีมบริหารงบประมาณ จากการระดมสมองของทีมบริหารงบประมาณ โดยใช้ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานงบประมาณกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณา เพื่อให้ได้กระบวนการหลักในการพัฒนางานงบประมาณดังนี้

งานงบประมาณของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้านั้น ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยมาตรฐานที่ 11 ข้อ 11.4 คือ มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจและ มาตรฐานที่ 13 ข้อ 13.4 คือ มีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน จากการระดมสมองของทีมบริหารงบประมาณ สามารถสรุปแผนงานได้ดังนี้ 1) ทบทวน รายรับ-รายจ่าย ของโรงเรียน ให้มีความสมดุล 2) จัดโครงการรณรงค์เพื่อการประหยัดงบประมาณ โดยคำนึงถึงหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 3) นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ ซึ่งจะเห็นรายละเอียดได้จากตารางแสดงแผนงานด้านบริหารงบประมาณ ดังนี้

ตารางที่ 8 แผนการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
1. ทบทวน รายรับ-รายจ่าย ของโรงเรียนให้มีความสมดุล	โรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้า ทำการทบทวนรายรับ-รายจ่ายของโรงเรียนโดยพิจารณาจากงบกำไรขาดทุนในปีการศึกษาปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ รายได้ - และค่าใช้จ่าย ดังนี้ รายได้ ของโรงเรียนมาจาก 1) รายได้ค่าธรรมเนียมการเรียน 2) รายได้ค่าธรรมเนียมอื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) รายได้จากเงินอุดหนุนรายบุคคลสำหรับนักเรียน ค่าใช้จ่าย ได้แก่ 1) เงินเดือนครูบรรจุ 2) เงินเดือนครูพี่เลี้ยง 3) เงินเดือนคนงาน 4) ค่าวัสดุอุปกรณ์ 5) ค่าสาธารณูปโภค 6) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 7) เงินสมทบเข้ากองทุน 8) ค่าเสื่อมราคา-อาคารและสิ่งปลูกสร้าง 9) ค่าเสื่อมราคา-ครุภัณฑ์การศึกษา 10) ค่าอาหาร 11) ค่าอาหารว่าง-นม	- เก็บหลักฐานจากเอกสารบัญชีโรงเรียน - งบกำไรขาดทุน - งบดุล - สังเกตแบบมีส่วนร่วม	- ทีมงานงบประมาณ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
2. จัดโครงการรณรงค์เพื่อการ ประหยัดงบประมาณ โดย คำนึงถึงหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	ในสภาพเดิม 9) ใช้ครุภัณฑ์อย่างประหยัดและรู้คุณค่า 10) บุคลากรและนักเรียนรับประทานอาหาร อาหารว่าง และนมอย่างพอดี หมด ไม่เหลือทิ้ง และรู้คุณค่าของอาหาร โรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นได้จัดโครงการรณรงค์ การประหยัดงบประมาณ ดังนี้ 1. โครงการรับประทานอาหารอย่างพอเพียง 2. โครงการรักษารักเรียน (ช่วยกันรักษาโรงเรียนและใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า) 3. โครงการประหยัดพลังงานลดโลกร้อน (น้ำ-ไฟ-เอกสารต่าง ๆ) 4. โครงการอาสาสมัคร (ทุกคนร่วมเป็นหูเป็นตา ช่วยกันดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ในโรงเรียน)	- แบบบันทึกโครงการ/ - การมีส่วนร่วมในการ - จัดโครงการ - ทีมงาน - งบประมาณ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร	
3. นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานงบประมาณตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา และรายงาน ความก้าวหน้าในการ ดำเนินการ	ทีมวิจัย ได้ทำกรณินเทศกำกับการบริหารงานงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพียงเพียง เดือนละ 1 ครั้ง ในด้านต่าง ๆ โดยจัดทำแบบประเมินงานงบประมาณขึ้น 1. ด้านค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้แก่ 1.1 ตรวจสอบเช็ควัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน และสำนักงานอย่างสม่ำเสมอ 1.2 ดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ขณะใช้และเก็บเข้าที่ในสภาพเดิม 1.3 ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัดและรู้คุณค่า 1.4 ใช้สารราญูปโภคอย่างประหยัดและรู้คุณค่า 5. ตัดรายการครุภัณฑ์จ่ายเบ็ดเตล็ดที่ไม่จำเป็น 1.6 สำรวจและดูแลอาคารและสิ่งปลูกสร้างอย่างสม่ำเสมอ 1.7 ตรวจสอบครุภัณฑ์ในโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ 1.8 ดูแลรักษาครุภัณฑ์ขณะใช้และเก็บเข้าที่ในสภาพเดิม 1.9 ใช้ครุภัณฑ์ อย่างประหยัดและรู้คุณค่า 1.10 บุคลากรและนักเรียนรับประทานอาหาร อำนวยความสะดวก และนม	- การมีส่วนร่วมในการ - ติดตามการดำเนินการ - ในทุกชั้นตอน - ทีมงาน - งบประมาณ - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล ผู้รับผิดชอบ
	อย่างพอดี หมด ไม่เหลือทิ้ง และรู้คุณค่าของอาหาร 2. ติดตามโครงการรณรงค์เพื่อการประหยัดงบประมาณ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) โครงการรับประทานอาหารอย่างพอเพียง 2) โครงการรักโรงเรียน (ช่วยกันรักษาโรงเรียน และใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างรู้คุณค่า) 3) โครงการประหยัดพลังงานลดโลกร้อน (น้ำ-ไฟ-เอกสารต่าง ๆ) 4) โครงการตาสับปะรด (ทุกคนร่วมเป็นหูเป็นตา ช่วยกันดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ คุรุภัณฑ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ ในโรงเรียน) 3. ควบคุมและติดตามการบริหารงบประมาณ โดยกรเปรียบเทียบงบกำไรขาดทุนของเดือน ธันวาคม 2552 – เดือน กุมภาพันธ์ 2553 รายงานความก้าวหน้าให้ที่ประชุมทราบ และเผยแพร่ให้ผู้ปกครองทราบ	

ทีมบริหารทั่วไป จากการระดมสมองของทีมบริหารทั่วไป โดยใช้ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทั่วไป กับหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการพิจารณา เพื่อให้ได้กระบวนการหลักในการพัฒนางานบริหารทั่วไปดังนี้

การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลบ้านดั้นกล้า ครอบคลุมมาตรฐานที่ 11- มาตรฐานที่ 18 ได้แก่ การพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กร อย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ เด็กอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริหารที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งจากการระดมสมองของทีมบริหารงบประมาณ สามารถสรุปแผนงานได้ดังนี้ 1) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน 2) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและร่วมกิจกรรมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4) นิเทศกำกับและติดตามการบริหารงานทั่วไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการ ซึ่งจะเห็นรายละเอียดได้จากตารางแสดงแผนงานด้านบริหารงานทั่วไป ดังนี้

ตารางที่ 9 แผนการบริหารงานเพื่อไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
1. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลบ้านดงแก้ว ได้จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ 1) พืชพรรณ/สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้งานและให้เกิดประโยชน์ทุกด้าน 2) บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกัน ดูแลรักษาต้นไม้ ดอกไม้ และเครื่องเล่นของโรงเรียน 3) สนับสนุนให้ครูใช้ธรรมชาติ/สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีการจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ศูนย์เพาะพันธุ์เห็ดฟางภูพาน ศูนย์ฟาร์มเพาะพันธุ์ปลาหางนกยูง ศูนย์แปลงเกษตรโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุดพอเพียง ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยการเรียนรู้ปฏิบัติจริง โดยมีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 4) ประยุกต์วัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน	- แบบประเมินบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง - การมีส่วนร่วม - ภาพถ่าย	- ทีมงานทั่วไป - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร
2. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนด้านการเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	โรงเรียนอนุบาลบ้านดงแก้ว มีการจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ 1) จัดประชุมใหญ่ร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน 2) เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ 3) เชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากร/ครูพิเศษในบางโอกาส 4) จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	- การสังเกตแบบมีส่วนร่วม - เอกสารส่งผู้ปกครอง - ภาพถ่าย	- ทีมงานทั่วไป - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
3. เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัด การศึกษาโดยทำสื่อรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอ ความก้าวหน้าของการจัด การศึกษาตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียง	โรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้า ได้มีการเผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียน ดังนี้ 1. จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจ พอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ทั้งในและนอกโรงเรียนตามโอกาส 2. สนับสนุนให้ครูและนักเรียนร่วมกันทำสื่อต่าง ๆ จากวัสดุเหลือใช้ใน การประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ 3. จัดทำวารสารโรงเรียนเพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและ ความก้าวหน้าในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	- เก็บหลักฐานจาก เอกสารการเผยแพร่ - สังเกตแบบมีส่วนร่วม ร่วม - การสัมภาษณ์	- ทีมงานทั่วไป - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร
4. นิเทศกำกับและติดตาม การบริหารงานทั่วไปตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา และรายงาน ความก้าวหน้าในการ ดำเนินการ	1. ทีมวิจัยได้มีการจัดทำแบบประเมินเพื่อติดตามการบริหารงานทั่วไป ในการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจใน ปัจจุบันได้แก่ 1.1 พิจารณา/สำรวจจากอาคารสถานที่ให้เพียงพอต่อการใช้งานและให้เกิด ประโยชน์ทุกด้าน 1.2 บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกัน ดูแลรักษาต้นไม้ ดอกไม้ และ เครื่องเล่นของโรงเรียน 1.3 สนับสนุนให้ครูใช้ธรรมชาติ/สภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นแหล่ง เรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ โดยมีการจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรศึกษาเพื่อเพียง ได้แก่ ศูนย์เพาะพันธุ์เห็ดฟาง ฐานศูนย์ฟาร์มเพาะพันธุ์ปลาหางนกยูง ศูนย์แปลงเกษตร โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ห้องสมุดพอเพียง ซึ่งทำให้นักเรียน	- เก็บหลักฐานจาก เอกสารแบบประเมิน เพื่อติดตามการ บริหารงานตามแผน - การสังเกตแบบมี ส่วนร่วม - การสัมภาษณ์กลุ่ม ย่อย - แบบสอบถาม	- ทีมงานทั่วไป - ทีมวิจัย - ผู้บริหาร

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แผนงาน	ตัวชี้วัด	วิธีการเก็บข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
	2. มีการติดตามการจัดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ 2.1 จัดประชุมใหญ่ร่วมกันระหว่างครูและผู้บริหาร เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน 2.2 เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ 2.3 เชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากร/ครูพิเศษในบางโอกาส 2.4 จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนให้ความสำคัญกับหน่วยงานและชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3. กำกับและติดตามการเผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ดังนี้ 3.1 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ช่วง 2 เดือน 1 ครั้ง ทั้งในและนอกโรงเรียนตามโอกาส 3.2 สนับสนุนให้ครูและนักเรียนร่วมกันทำสื่อต่าง ๆ จากวัสดุเหลือใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ 3.3 จัดทำวารสารโรงเรียนเพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและความก้าวหน้าในการบริหารงานโรงเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพียงรายงานความก้าวหน้าให้ประชุมทราบ และเผยแพร่ให้ผู้ปกครองทราบ		

เมื่อจัดทำแผนงานครบทั้ง 4 งานเรียบร้อยแล้ว ทีมวิจัยได้จัดโดยจัดทำเอกสารรายการการประชุมของโรงเรียนอนุบาลบ้านดงกล้าแจกให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอีกครั้ง

รอบที่ 1 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation Phase) ในขั้นนี้ หลังจากที่ทีมวิจัยร่วมกันวางแผนการดำเนินการตามแผนการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามแผน โดยจัดให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อรับผิดชอบการดำเนินการตามสายงานต่าง ๆ ตามงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ทีม ซึ่งทั้ง 4 ทีมนี้จะอยู่ในความควบคุมของทีมวิจัย ซึ่งมีหน้าที่ในการสังเกต บันทึก และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ทีมบริหารงานวิชาการ ทีมบริหารงานบุคคล ทีมบริหารงานงบประมาณ และทีมบริหารงานทั่วไป โดยมอบหมายให้แต่ละทีม วางแผนการดำเนินงาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยเสนอให้ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ SWOT เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารงานแต่ละด้านออกมา โดยทีมวิจัยกายมีส่วนร่วมในการสังเกต บันทึก และร่วมปฏิบัติงานทุกขั้นตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับที่ประชุม จากนั้นจึงกำหนดให้ทีมงานแต่ละทีมนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ไปจัดทำโครงการขึ้น ตามแผนงานที่จัดทำในขั้นตอนนี้ใช้หลักแนวคิดของ เคมมิต และแม็คแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1998) ซึ่งมีลักษณะเป็นขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) ทีมงานแต่ละทีม ร่วมกันดำเนินการวางแผนโครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) กับการบริหารงานโรงเรียนและหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อได้แผนงานเรียบร้อยแล้ว จึงทำการประชุมกลุ่มย่อย ระหว่างทีมวิจัยกับทีมบริหารฝ่ายต่าง ๆ ให้นำแผนไปปฏิบัติพร้อมกับสังเกตผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน โดยผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษาและร่วมมือปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการวางแผนครั้งนี้ 2) ขั้นการกระทำ/ดำเนินงาน (Action) เมื่อได้โครงการที่เหมาะสมแล้วจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามแผนการที่ได้วางไว้ โดยมีผู้รับผิดชอบแต่ละแผนงานเป็นผู้ดูแลควบคุม และผู้วิจัยร่วมเป็นที่ปรึกษา โดยดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ 3) ขั้นการสังเกต (Observation) ผู้รับผิดชอบแผนงานแต่ละงานเป็นผู้สังเกตและติดตามผลการดำเนินการ พร้อมทั้งบันทึกผลการดำเนินการและรายงานในที่ประชุมกลุ่มย่อย 4) ขั้นการสะท้อน/ทบทวน (Reflection) หลังจากที่ทราบผลการดำเนินการของแต่ละงานแล้ว ให้ผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของแต่ละฝ่าย ในที่ประชุมกลุ่มย่อยอีกครั้ง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาปรับปรุง

พัฒนาและแก้ไขโครงการนั้น ๆ เพื่อวางแผนดำเนินการทำโครงการใหม่อีกครั้ง

การสังเกตรอบที่ 1

ด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สรุป หลังจากการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในเรื่องการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าโรงเรียนจะกำหนดให้ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาเป็นนโยบายหลักของโรงเรียน เพราะเป็นนโยบายที่ดีในการบริหารจัดการ และในปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 1 ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องนี้ มีการ ทบทวนพันธกิจ วิสัยทัศน์ ซึ่งแต่เดิมตามเอกสารได้เขียนเอาไว้ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร จึงมีการปรับปรุงพันธกิจและวิสัยทัศน์ ให้สอดคล้องกับนโยบาย โดยมอบหมายให้บุคลากร จัดทำเอกสารให้เรียบร้อย และส่งให้ทีมวิจัยและคณะผู้บริหารพิจารณาอีกครั้ง และหลังจากการประชุมเพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียน พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของปีการศึกษา 2552 เรียบร้อยแล้ว ได้มีการทบทวนใหม่ ศึกษาผลการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนได้จัดทำไว้แล้ว โดยแยก SWOT เป็นส่วน ๆ ตามงานทั้ง 4 งาน และตารางการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยที่แยกไว้แล้วมาพิจารณาสำหรับงานวิชาการนั้นได้มีการมอบหมายให้ ผู้รับผิดชอบวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงหลักความพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จากนั้นจึงนำเสนอในที่ประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะร่วมกันปรับปรุงแผนกลยุทธ์ ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข งานวิชาการ นั้น ทีมบริหารงานวิชาการได้ดำเนินการตามแผนดังนี้ คือ กำหนดนโยบายโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา โดยเริ่มจาก 1) ปรับปรุง/เพิ่มเติม นโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติม นโยบาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ ดังนี้

นโยบาย (เดิม)	นโยบาย (ใหม่)
(ไม่มีระบุ)	โรงเรียนอนุบาลบ้านดั่นกล้า น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยเน้นการบริหารจัดการงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้านได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานที่สมดุล มั่นคงและยั่งยืน

พันธกิจ(เดิม)	พันธกิจ(ใหม่)
1. สร้างเสริมพัฒนาการทางสมอง 2. สร้างเสริมสุขภาพจิตให้มีความสุข 3. สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม 4. สร้างเสริมพัฒนาการทางสังคม 5. สร้างเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 6. สร้างเสริมพัฒนาการทางร่างกาย	1. พัฒนาและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 2. บุคลากรและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3. จัดระบบบริหารและการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4. ประเทศไทยมีประชากรที่มีความรู้ คู่คุณธรรม รักชาติ รักแผ่นดินเกิด 5. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียน
วิสัยทัศน์ (เดิม)	วิสัยทัศน์ (ใหม่)
โรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้าจัดการศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Learning Center เพื่อให้นักเรียนเกิดความพร้อมทางการเรียนในทุกด้านได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการแก้ปัญหาได้ตามควรแห่งวัย มีคุณธรรม จริยธรรมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม	โรงเรียนอนุบาลบ้านต้นกล้าจัดการศึกษาในลักษณะของการเรียนปนเล่น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ Learning Center โดยเน้นการเรียนรู้แบบ Learning by Doing ใช้ศูนย์การเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน ทั้งยังมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดความพร้อมทางการเรียนในทุกด้านได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการแก้ปัญหาได้ตามควรแห่งวัย โดยให้สอดคล้องกับหลักความพอเพียง และเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมในอนาคต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดไป

2) ทำการเพิ่มเติม/ปรับปรุงแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำแผนกลยุทธ์ที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงและเพิ่มเติมได้ในบางส่วนเพราะเนื่องจากแผนกลยุทธ์นั้นมาจากการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งคณะครูและผู้บริหารและตัวแทนผู้ปกครองได้ร่วมกันวิเคราะห์ ไว้เรียบร้อยแล้ว การทำการปรับหรือเพิ่มเติมจึงต้องคำนึงถึงการคงหัวข้อประเด็นหลักเอาไว้ และปรับให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังตารางด้านล่างนี้